

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI BIOMASSOJEN RAVINTEIDEN KIERÄTYSTÄ EDISTÄVÄÄN TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINTAAN SEKÄ INVESTOINTEIHIN VUOSINA 2016–2018 JA 2020–2022 MYÖNNETTÄVÄSTÄ VALTIONAVUSTUKSESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

YLEISPERUSTELUT

Nykytila

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi lisätä ravinteiden kierrätystä sekä biokaasun tuotantoa ja käyttöä. Tavoitteen edistämiseksi pääministeri Juha Sipilän hallituskaudella aloitettua ravinteiden kierrätyksen kärkihanketta jatketaan. Osana ravinteiden kierrätyksen kärkihanketta ja biokaasun tuotantoprosessien kehittämistä rahoitetaan valtakunnallisia hankkeita, joilla edistetään ravinteiden kierrätystä sekä biokaasun tuotantoa ja käyttöä.

Vuonna 2021 käynnistyviin hankkeisiin arvioidaan tarvittavan yhteensä 1,5 milj. euroa, joka rahoitetaan vuoden 2020 talousarvion momentin 30.40.22 (Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen) siirtävästä määrärahasta.

Maa- ja metsätalousministeriö käynnisti vuosien 2016–2018 aikana osana Juha Sipilän hallituksen ravinteiden kierrätysohjelmaa tiedonvälityshankkeen, jonka toteutti Luonnonvarakeskus (LUKE) osana palvelusopimusta sekä hevosensilppin ravinteiden kierrätyshankkeen, jonka toteutti kilpailutuksen pohjalta valittu Envitecopolis Oy. Lisäksi maatalousalan oppilaitosten osalta toteutettiin erillinen kiertotaloushankkokokonaisuus.

Valtioneuvoston asetuksen muutoksella muutetaan osittain Sanna Marinin hallituksen ohjelmaan kuuluvien hankkeiden toteutustapaa ja selkeytetään hankkeiden säädöspohjaa liittämällä ne osaksi biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä investointeihin vuosina 2016–2018 ja 2020–2022 myönnettävästä valtionavustuksesta annettua valtioneuvoston asetusta (382/2016).

Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelman tukijärjestelmä muiden kuin hankkeiden osalta on jo vuodesta 2016 alkaen toimeenpantu valtioneuvoston asetuksella biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä investointeihin vuosina 2016–2018 myönnettävästä valtionavustuksesta (382/2016). Kokeiluohjelman toteutusaikaa pidennettiin valtioneuvoston asetuksella 103/2020 vuoden 2022 loppuun. Samassa yhteydessä myös valtioneuvoston asetuksen nimike muutettiin valtioneuvoston asetukseksi biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä investointeihin vuosina 2016–2018 ja 2020–2022 myönnettävästä valtionavustuksesta.

Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma oli yksi Juha Sipilän hallituksen ravinteiden kierrätyksen kärkihankkeista. Kolmivuotisen kokeiluohjelman kokonaisrahoitus oli 12,4 miljoonaa euroa. Maa- ja metsätalousministeriö myönsi kokeiluohjelman hallinnointi- ja toimeenpanotehtävät Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Käytännössä ohjelmaa ehdittiin toteuttaa kaksi ja puoli vuotta, kesäkuusta 2016 joulukuuhun 2018. Kokeiluohjelman tarkoituksena oli rahoittaa

biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä yritysten investointeja. Tavoitteena oli biomassojen prosessoinnin, kierrätyslannoitevalmisteiden tuotannon ja tuotekehityksen, ravinteiden kierrätyksen logistiikan ja palveluratkaisujen edistäminen sekä korkean jalostusasteen tuotteiden kehittäminen biomassoista.

Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelman avulla käynnistyi 39 biomassojen käsittelyn, kierrätyslannoitteiden tuotannon tai vesienpuhdistuksen pilottia eri puolille Suomea. Ohjelmaan varatusta 12,4 miljoonasta eurosta käyttöön saatiin 8,2 miljoonaa euroa. Rahoituksen turvin yritykset ovat voineet testata uusia teknologisia ratkaisuja, uusia tuotteita ja kehitettyjä palveluja ennen niiden laajamittaista käyttöönottoa.

Nykytilan arviointi

Valtion talousarvion momentilta 30.40.22.4 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen osoitettiin kolmen vuoden siirtomäärärahana vuosille 2016-2018 yhteensä noin 1,2 miljoonan euron määräraha ravinnekierrätys Hankkeisiin. Rahoitetut hankkeet olivat tiedonvälityshanke ja hevoslantahanke.

Tiedonvälityshankkeen tulokset ja arviointi

Tiedonvälityshankkeet (Maatalouden ravinteet hyötykäyttöön) toteutettiin osana Juha Sipilän hallituksen ravinteiden kierrätyksen kärkihanketta Luonnonvarakeskuksen palvelusopimuksen kautta. Toteutustapa oli tarkoituksenmukainen siinä vaiheessa, kun tavoiteltiin erityisesti tutkimustiedon jalkauttamista yrityksille siten, että kokeilurahoituksen avulla saataisiin kehitettyä mahdollisimman hyviä teknologisia ratkaisuja ravinnerikkaiden biomassojen prosessointiin lannoitevalmisteiksi.

Hankkeen aikana maatalouden ravinteiden kierrätyksestä kirjoitettiin useita tekstejä ammattilehtiin, sosiaaliseen mediaan, uutiskirjeisiin ja blogeihin. Aihe tavoitti ihmisiä myös podcastin, koulutustilaisuuksien ja tapahtumien kautta. Merkittävä osa tiedonvälityshankkeen hankekoordinaattorin työtä oli yritysten neuvonta niiden innovaatioiden edistämiseksi. Tiedonvälityshankkeessa kokeiluohjelmasta laadittiin esitteitä ja tiedotteita. Keskeinen osa tiedonvälityshankkeen toimintaa oli ravinteiden kierrätystä edistävien selvitysten ja oppaiden^{1 23} tuottaminen ja jakaminen.

Merkittävä panostus ravinteiden kierrätyksen yleisen tietoisuuden lisäämiseksi oli vuoden 2018 kuluttajakampanja, jonka avulla pyrittiin lisäämään tietoa arjen ravinne- ja vesiviisaista toimista. Syksyllä 2018 ja keväällä 2019 järjestettiin ympäristöministeriön koordinoimana ravinteiden kierrätyksen kärkihankkeen tulostietue.

Sanna Marinin hallituksen toiminta ravinteiden kierrätyksen edistämisen hyväksi pohjautuu jo edellisen hallituskauden aikana tehdyille työlle. Koska painotus ravinteiden kierrätyksen osalta on jatkossa lähempänä elinkeinotoimintaa ja teknologian jalkauttamista, suoraan Luonnonvarakeskuksen palvelusopimuksen kautta tehtävä hankinta ei ole tarkoituksenmukainen toteutustapa. Ravinteiden kierrätyksen lisäksi tärkeänä osana tiedonvälityshanketta tulee jatkossa olemaan biokaasuteknologian edistäminen. Painotusten muutoksen ja kohdealueen laajennuksen vuoksi ravinnekierrätyksen edistämisen seuraava vaihe on tarkoituksenmukaista toteuttaa erikseen rahoitettavana hankkeena, eikä Luonnonvarakeskuksen palvelusopimuksen kautta.

¹ Kohti ravinteiden kierrätyksen läpimurtoa. Nykytila ja suositukset ohjauskeinojen kehittämiseksi Suomessa

² Opas kierrätyslannoitevalmisteiden tuottajille

³ Kierrätyslannoitus: suunnittelu, käytännöt ja mahdollisuudet tulevaisuudessa -opas

Hevosentilantahankkeen tulokset ja arviointi

Hevosentilantahankkeen ravinteiden kierrätyksen edistämishanketta pidetään onnistuneena esimerkkinä selkeästi määritellyn toimijajoukon auttamisessa uusien teknologioiden ja uudenlaisen kierrätysajattelun omaksumisessa. Hankemuotoinen toteutustapa vaikuttaisi käyttökelpoiselta mallilta myös muiden toimialojen ravinteiden kierrätyksen edistämisessä.

Hankkeen aikana vuosina 2016-2018 järjestettiin lukuisia tiedonvälitykseen ja toimijoiden verkostoitumiseen tähtääviä tilaisuuksia eri puolilla Suomea. Tilaisuuksiin osallistui reilusti yli 1000 hevosalan toimijaa joko paikan päällä kasvatustien tai tilaisuuksista tehtyjen live-lähetysten avulla.

Hankkeen aikana tehtiin kolme pilottihanketta (Mäntsälä, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi), joissa alueellisesti kartoitettiin, millaisia biomassoja ja lantamääriä on tarjolla ja mistä löytyy niille potentiaalinen vastaanottaja. Pilottialueilta tietoja antoivat vajaa 200 toimijaa ja luovutettavia biomassoja kertyi noin 140 000 m. Aluemallinnusten avulla sopivia vastinpareja eli potentiaalisia luovuttaja-vastaanottaja-pareja löytyi noin 130 kappaletta.

Neuvontaa toteutettiin aktiivisesti koko hankkeen ajan. Neuvonnan piirissä on ollut kaikkiaan noin 200 tallia ja toimijaa. Hanke on ollut edistämässä useaa käytännön toimenpidettä, muun muassa lantaloiden lämmöntalteenottojärjestelmien ja kompostointijärjestelmien käyttöönottoa.

Hankkeelle asetetut tavoitteet ovat täyttyneet hyvin ja alan toimijoilla on nyt hyvät edellytykset viedä hevosentilantahankkeen hyötykäyttöä eteenpäin ilman valtakunnallista hanketta.

Oppilaitoshankkeen tulokset ja arviointi

Maatalousalan opetusta tarjoavat ammattikorkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset ovat avainasemassa muutoksessa kohti kiertotaloutta. Tulevaisuuden maanviljelijät ja elinkeinon muut toimijat saavat koulutuksensa näissä oppilaitoksissa. Vuosina 2016-2018 toteutettiin varsinaisista ravinnekierrätys Hankkeista erilliset ”Ravinne- ja energiatehokas maatila” ja ”Vähähiilinen maatila” hankkeet.

Hankkeiden avulla vahvistettiin oppilaitosten mahdollisuuksia kehittää opetustaan siten, että kiertotalousajattelu saadaan rakennettua sisään koko opetusohjelmaan ja käytännön työhön opetusmaatiloilla.

Ravinne- ja energiatehokas maatila -hankkeen toimintatapa on hyvä esimerkki ajankohtaisiin aiheisiin keskittyvästä ja verkostomaisesti toimivasta hankkeesta.

Hankkeen keskeisenä tavoitteena oli muodostaa kattava oppilaitosten ja opetusmaatilojen muodostama ravinne- ja energiatehokkuutta edistävä verkosto, jossa opetusmaatilat toimivat mallitiloina virtuaalisen oppimisympäristön tuottamisessa, kahdeksan valitun teeman esittelemisessä ja muissa hankkeissa tuotetun tiedon hyödyntämisessä ja levittämisessä.

Hankkeen teemoja olivat biokaasu, energiatehokkuuden mittaaminen, kiinteät biopolttoaineet, kompostointi, lantalogistiikka, omalannoitteet, valkuaisomavaraisuus sekä vesiensuojelu ja ravinteiden hallinta.

Hankkeen aikana järjestettiin useita tapahtumia, sekä hankkeeseen tehtiin useita opinnäytetöitä ja muita julkaisuja. Lisäksi julkaistiin useita teemakohtaisia artikkeleja. Hankkeen tuloksista on luotu moderni, mobiililaitteilla käytettävä verkkosivusto.

Tulosten perusteella nähdään tarkoituksenmukaiseksi jatkaa oppilaitosyhteistyötä ravinnekierrätyksen osalta liittämällä hanke oppilaitosten opetuksen kehittämiseen osaksi ravinteiden kierrätysohjelmaa.

Tilastoinnin kehittäminen

Toteutettujen ja suunniteltujen hankkeiden lisäksi on välttämätöntä kehittää uutena hankkeena ravinteiden kierrätyksen tilastointia päätöksenteon pohjaksi sekä valtakunnallisesti että alueellisten ja paikallisten toimien perustana. Tilastointiosuus toteutetaan erikseen Luonnonvarakeskuksen palvelusopimuksen kautta.

Säädöspohjan arviointi

Ravinteiden kierrätyksen edistämiseen liittyvien hankkeiden toteutustavan muuttuessa on tarve selkeyttää hankkeiden säädöspohjaa ja valtiontukiperustaa. Tässä yhteydessä ravinteiden kierrätys Hankkeiden säädöspohjaksi tulisi valtioneuvoston asetus biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä investointeihin vuosina 2016-2018 ja 2020-2022 myönnettävästä valtionavustuksesta, joka on ollut jo aiemmin muiden ravinnekierrätykseen liittyvien toimenpiteiden säädöspohjana.

Koska ravinnekierrätys Hankkeiden osalta kysymys on muutamista hankkeista ja euromääräisestikin suhteellisen pienestä avustuksesta, erillisen valtioneuvoston asetuksen antaminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Ehdotettu muutos

Valtioneuvoston asetuksen nimike biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä investointeihin vuosina 2016-2018 ja 2020-2022 myönnettävästä valtionavustuksesta muutettaisiin siten, että se kattaisi myös ravinteiden kierrätykseen liittyvien tiedotus- ja neuvontahankkeiden tukemisen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:n 2 momentissa viitataan valtioneuvoston asetukseen biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä investointeihin vuosina 2016-2018 myönnettävästä valtionavustuksesta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:n 2 momenttia tulisi tältä osin muuttaa muutosehdotusta vastaavasti.

Valtionavustuslain 8 §:n mukaan tarkempia säännöksiä lain soveltamisalaan kuuluvan valtionavustuksen talousarvion mukaisesta myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Nyt tehtävillä muutoksilla valtioneuvoston asetukseen tehtäisiin muutokset ja lisäykset, jotka mahdollistaisivat ravinnekierrätykseen liittyvien hankkeiden rahoittamisen.

Samassa yhteydessä valtioneuvoston asetuksen 22 §:ään tehtäisiin myös maksatusmenettelyjä selkeyttävä muutos tilintarkastajalta maksatuksen yhteydessä vaaditun lausunnon osalta.

Ehdotuksen vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotettu valtioneuvoston asetuksen muutos perustuu pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman kirjaukseen ravinteiden kierrätyksen kärkihankkeen jatkamisesta. Tähän tarkoitukseen on osoitettu hallitusohjelmassa rahoitusta vuosille 2020-2022 yhteensä 6,9 milj. euroa. Ehdotetun asetusmuutoksen mukaisen ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelman toteuttamiseen vuosina 2021-2022 arvioidaan tarvittavan yhteensä 1,5 milj. euroa. Määräraha on budjetoitu talousarvion vuoden 2020 momentille 30.40.22 (Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen, 3 vuoden siirtomääräraha)

Hankkeiden hallinnointi ehdotetaan keskitettävän Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen.

Hallinnoinnin rahoitus katettaisiin kokeilurahoitukseen sisältyvän kahden henkilötyövuoden korvauksella Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Esitetään puolen henkilötyövuoden lisäystä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen tämän hetkisen 1,5 htv määrään.

Hankkeiden vaikutukset

Ravinteiden kierrätys on osa kokonaisvaltaista ja tavoitteellista muutosta kohti kiertotaloutta. Onnistunut ravinteiden kierrätys vähentää ravinteiden vesistö- ja ilmastopäästöjä sekä mineraalilannoitteiden käyttöä. Hankkeilla pyritään toimijakentän tietoisuuden, uusien välineiden ja käytännön toiminnan lisäämiseen ravinnekierrätyksen osalta. Biokaasutuotannon edistämisessä on tärkeää huomioida ravinnekierrätyksen näkökulma, mitä tuettavat hankkeet osaltaan tukisivat. Ravinteiden kierrätyksen omaksuminen toimintatavaksi edistää myös paikallista elinkeinotoimintaa tarjoamalla erilaisille yrityksille mahdollisuuksia koneurakointiin, biomassojen prosessointiin, lannoitevalmisteiden tuottamiseen ja energian tuottamiseen liittyen. Hankkeet edistäisivät myös Euroopan unionin ja Suomen tavoitteita resurssitehokkuuden lisäämisestä.

Ympäristövaikutukset

Kokeiluohjelman jatkaminen vastaa osaltaan Sanna Marinin hallituksen ohjelman ravinteiden kierrätystä koskeviin tavoitteisiin. Hankkeilla muun muassa vahvistetaan kiertotaloutta myös ravinteiden kierron osalta, tuetaan ravinteiden kierrätystä edistäviä investointeja, jatketaan vesiensuojelun tehostamisohjelmaa ja ravinteiden kierrätyksen kärkihanketta. Kokeiluohjelmalla kehitetään poikkihallinnollisesti ravinteiden kierrätystä tukevaa sääntelyä ja kierrätyslannoitemarkkinoiden toimivuutta sekä vähennetään turvemaiden raivausta lisäämällä lannan prosessointia ja tuotteistusta.

Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausuntoa seuraavilta tahoilta:

Valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, Ruokavirasto, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, ProAgria, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y., Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund r.f., Luomuliitto ry sekä Suomen Biokierto ja Biokaasu ry.

Lausunto saatiin ympäristöministeriöltä, Ruokavirastolta, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta sekä Suomen Biokierto ja Biokaasu ry:ltä. Lausunnoissa kannatettiin ehdotettua asetusmuutosta. Ympäristöministeriön lausunnossa pidettiin erityisen perusteltuna sisällyttää EU:n valtioneuvoston päätökset 1 §:n 2 momenttiin laajasti. Ruokaviraston lausunnossa korostettiin yhteensovittamista Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta rahoitettavien saman tyyppisten hankkeiden kanssa. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ehdotti 2 §:ään selkeyttävää muutosta biokaasun osalta. Suomen Biokierto ja Biokaasu ry kannatti asetusmuutosta ja toivoi, että myös muualle kuin maa- ja metsätaloudentalle ja maaseutualueille kohdistettavaa tiedotus- ja neuvontatoimintaa.

Saatujen lausuntojen perusteella asetusehdotuksen 2 §:ää selkeytettiin siten, että biokaasuun liittyvän osaamisen edistäminen on selkeämmin pykälässä.

Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 22 päivänä helmikuuta 2021 Asetukseen ehdotetaan otettavaksi siirtymäsäännös, jonka mukaan asetuksen voimaan tullessa vireillä olevaan hakemukseen ja ennen asetuksen voimaantuloa myönnettyyn tukeen sovelletaan asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Nimike. *Valtioneuvoston asetus biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä investointeihin vuosina 2016–2018 ja 2020–2022 myönnettävästä valtionavustuksesta.* Nimikettä muutettaisiin siten, että nimike kattaisi myös ravinnekierrätyshankkeet. Jotta nimikkeestä tulisi nykyistä selkeämpi, nimikkeessä ei enää jatkossa lueteltaisi yksityiskohtaisesti, minkä tyyppisiin biomassojen ravinteiden kierrätystä edistäviin asioihin valtionavustusta voitaisiin myöntää. Nimikkeessä käytettäisiin ilmaisua biomassojen kierrätystä edistävät toimenpiteet, mikä kattaisi aiemmin tuetut tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan sekä investoinnit. Lisäksi nimike kattaisi myös asetusmuutoksella tuettaviksi tulevat ravinteiden kierrätykseen liittyvät tiedonvälitys- ja neuvontahankkeet.

Valtionavustukset olisivat edelleen väliaikaisia. Selkeyden vuoksi nimikkeessä ei kuitenkaan todettaisi erikseen vuosijaksoja, joita on jo useampi, vaan puhuttaisiin väliaikaisesta valtionavustuksesta. Asetuksen voimassaoloaikaan ja sen soveltamisvuosiin asetukseen nyt tehtävillä muutoksilla ei olisi vaikutusta.

1 §. Soveltamisala. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin viittaus tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 702/2014 (maatalouden ryhmäpoikkeusasetus) 21 ja 22 artikloihin. Lisäys on tarpeen koska osa ravinnekiertohankkeista myönnettäisiin maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella. Tiedotushankkeet myönnettäisiin pääasiassa maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella.

Koska neuvonta- ja tiedotushankkeille voitaisiin joissakin tapauksissa myöntää tukea myös maatalouden vähämerkityksisenä tukena, lisättäisiin pykälään viittaus Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maataloudentalle annettuun komission asetukseen (EU) N:o 1408/2013.

Myönnettyjen valtiontukien raportoinnin yhteydessä on selkeästi tiedettävä, millä perusteella valtiontuki on myönnetty, koska valtiontukiraportointi komissiolle ei koske vähämerkityksellisiä tukia.

2 §. Tuen tavoite. Tuen tavoitteissa huomioitaisiin neuvonta- ja tiedotushankkeet. Uusina tavoitteina olisivat ravinteiden kierrätykseen ja resurssitehokkuuteen liittyvän osaamisen edistäminen. Ravinteiden kierrätys tarkoittaa esimerkiksi lannan, puhdistamolietteen, biojätteen ja muiden biomassojen käsittelyä niin, että niiden sisältämät hyödylliset ravinteet - erityisesti fosfori ja typpi - saadaan kiertoon ja hyödynnettyä, esimerkiksi lannoitteena. Resurssitehokkuudella tarkoitettaisiin energian, luonnonvarojen ja materiaalien kestäväää käyttöä. Mukaan luetaan laajemmassa merkityksessä ilma, vesi, maa ja maaperä.

Koska biokaasuosaamisen edistäminen korostuisi jatkossa, lisättäisiin pykälään erikseen maininta biokaasusta. Tällaisia hankkeita olivat erityisesti yhteistyökumppaneita etsivien biokaasuyritysten ja muiden alan toimijoiden avustaminen alueellisten ja paikallisten verkostojen luomisessa, yhteydet toimijoiden ja viranomaisten välillä sekä neuvonta ravinnekierto-, kestävyys- ja tuotannon kannattavuusasioissa.

Samassa yhteydessä pykälää myös selkeytettäisiin ymmärrettävyyden parantamiseksi.

4 §. Tuettavat hankkeet. Tuettavien hankkeiden laajentamisen vuoksi pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti. Lisäyksen tarkoituksena on mahdollistaa ravinnekiertoa koskevien tiedotus- ja neuvontahankkeiden tukeminen.

Sekä tiedotuksessa että neuvonnassa välitetään tietoa. Tiedotuksessa tiedonvälitys tapahtuu yleisemmällä tasolla, vaikka onkin usein suunnattu hyvinkin yksilöidylle kohderyhmälle. Neuvonnan kohteena on puolestaan yksi toimija tai ryhmä toimijoita, joiden tunnistamaan ongelmaan annetaan neuvoja ja etsitään ratkaisuja.

Teemahaulla tarkoitetaan tiettyyn aihepiiriin keskittyvää hankehakua. Teemahaun avulla on mahdollista kohdennetusti etsiä hankkeita haluttuun aihepiiriin.

5 §. Tuensaaja. Tiedotus- ja neuvontahankkeiden tuensaajat voisivat olla yksityis- ja julkisoikeudellisia yhteisöjä. Koska samat tuensaajat voisivat olla tuensaajina myös tutkimus- ja kehittämistoiminnalla, lisäys tehtäisiin pykälän 3 momenttiin, jossa on säädetty tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuensaajista.

6 §. Tuen myöntämisen yleiset edellytykset ja rajoitukset. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin huomioimaan maatalousalan ryhmäpoikkeusasetuksen ja maatalouden vähämerkityksisen tuen mukaisten tukien kasautuminen. Maatalouden vähämerkityksisen tuen osalta on voimassa 20 000 euron enimmäismäärä kolmen verovuoden aikana.

Maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla neuvontaa ei voi antaa vaikeuksissa olevalle yritykselle. Vähämerkityksisen tuen osalta ei ole samanlaista rajoitetta tuen myöntämisestä vaikeuksissa olevalle yritykselle kuin on yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa ja maatalousalan ryhmäpoikkeusasetuksessa. Tämän vuoksi 3 momentissa vaikeuksissa oleville yrityksille tuen myöntämistä koskeva säännös ei koskisi vähämerkityksisenä tukena myönnettäviä tukia. Vähämerkityksistä tukia koskevien valtiontukisääntöjen mukaan tukea ei voi kuitenkaan myöntää, jos tuenhakija on asetettu yleistäytöntöönpanomenettelyyn maksukyvyttömyyden vuoksi taikka täyttää kansallisessa lainsäädännössä vahvistetut edellytykset yleistäytöntöönpanomenettelyyn asettamiselle velkojen pyynnöstä.

Takaisinmaksamattomaan sääntöjenvastaiseen valtiontukeen liittyvä myöntämisedellytys koskee myös maatalousalan ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella myönnettävää tukea, minkä vuoksi tätä koskeva lisäys tehtäisiin 3 momenttiin.

8 a §. *Tiedotus- ja neuvontatoiminnan hyväksyttävät kustannukset.* Uudessa 8 a §:ssä säädettäisiin tiedotus- ja neuvontahankkeiden hyväksyttävistä kustannuksista.

Tiedotustoiminnan hyväksyttävät kustannukset määräytyisivät maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen 21 artiklan perusteella.

Neuvonnan hyväksyttävät kustannukset määräytyisivät maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen 22 artiklan perusteella. Neuvontatoiminnan osalta tukea voidaan myöntää neuvontaan, joka liittyy ainakin yhteen asetuksen (EU) N:o 1305/2013 5 artiklan mukaiseen maaseudun kehittämistä koskevaan unionin prioriteettiin. Lisäksi neuvonnan on liityttävä vähintään yhteen maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen 22 artiklan 3 kohdan mukaiseen aihealueeseen. Ravinnekierrätystä koskevien hankkeiden osalta keskeisin aihealue on c alakohta, jonka mukaisia toimenpiteitä ovat toimenpiteet, joilla pyritään nykyaikaistamiseen, kilpailukykyyn kasvattamiseen, alakohtaiseen yhdentämiseen, innovointiin, markkinasuuntautuneisuuteen sekä yrittäjyyden edistämiseen.

Neuvonta voi myös kattaa muita kuin asetuksen (EU) N:o 1305/2013 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja kysymyksiä, jotka liittyvät ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen, luonnon monimuotoisuuteen ja vesien suojeluun, kuten asetuksen (EU) N:o 1307/2013 liitteessä I säädetään, tai jotka liittyvät maatilojen taloudelliseen tilanteeseen ja ympäristönsuojelun tasoon, mukaan lukien kilpailukykyyn liittyvät näkökohdat.

Tiedotus- ja neuvontatoiminnan hyväksyttävät kustannukset eriteltäisiin 3 momentissa. Hyväksyttävät kustannukset olisivat kiinteästi hanketoimintaan liittyviä kustannuksia. Merkittävimpänä kustannuseränä olisivat hankkeiden henkilöstökustannukset.

13 a §. *Tiedotus- ja neuvontatoimintaan myönnettävän tuen määrä.* Uudessa 13 a §:ssä säädettäisiin tiedotus- ja neuvontahanketoimintaan myönnettävän tuen määrästä. Julkisen tuen määrä voisi olla enintään 100 %. Korkea tukiprosentti on perusteltu, koska tuenkohteena olisi hankkeita, joilla on ympäristön kannalta suurta merkitystä ja joiden osalta tuensaajien oman rahoituksen edellyttäminen ei ole perusteltua hankkeiden laajempien vaikutusten vuoksi.

Neuvontatoimen osalta varsinaisen hankkeen tukiprosentin lisäksi säädettäisiin valtiontukisääntöjen perusteella myös yksittäistä neuvontaa koskeva enimmäismäärä. Pykälässä säädettävä 1 500 euron enimmäismäärä neuvontatapatumaa kohti perustuu maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen 22 artiklaan.

22 §. *Tuen maksaminen.* Pykälän 4 momenttia muutettaisiin tilintarkastajan lausunnon osalta. Jatkossa tilintarkastajan lausuntoa ei enää edellytettäisi kaikkien maksuhakemusten osalta. Tilintarkastajan lausunto edellytettäisiin tapauksissa, joissa sillä katsottaisiin olevan merkitystä. Muutos yksinkertaistaisi maksatusmenettelyjä sekä tuensaajan että hallinnon osalta.

23 §. *Tukea koskevat selvitykset ja seurantatiedot.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus valvonnan osalta myös maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen 13 artiklaan yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 12

artiklan lisäksi. Lisäys on tarpeen, koska osa tuista myönnettäisiin maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella.